

'De toekomst van de dans ligt onder water'

De Standaard/Cultuur - 13 Okt. 2017
Pagina 6

Naast de grote man van de Indonesische dans is Eko Supriyanto ook een fervente duiker. In 'Salt' confronteert hij het vloeibare ritme van de oceaan met de aardsheid van de Javaanse landbouwcultuur.

Charlotte De Somviele

Wie bij Indonesische podiumkunsten enkel denkt aan poppenmeesters of maskerdans, moet op Europalia zijn. Het cultuurfestival zet Eko Supriyanto op de affiche, een van de invloedrijkste choreografen van zijn generatie. Met zijn voorstellingen reist hij van Melbourne tot Japan, maar toch blijft hij hondstrouw aan zijn wortels.

In zijn werk mengt hij Javaanse hofdans en gevechtkunst met andere lokale (dans)culturen en een hedendaagse beeldtaal. Noem Supriyanto dus gerust een antropoloog-choreograaf. 'Indonesië bestaat uit meer dan 17.000 eilanden', vertelt hij tijdens de repetities voor zijn nieuwe voorstelling Salt in De Singel. 'De versnipperde geografie van water en aarde zorgt voor een enorme diversiteit aan religies, talen, kunst- en danstradities.'

Vaak werkt Supriyanto met lokale performers die nog nooit op scène hebben gestaan. Voor Cry Jailolo (2013) trok hij naar een paradijselijke baai in de Molukken. De regio leeft van het duiktoerisme, maar de koraalriffen worden bedreigd door de klimaatverandering en dynamietvissen. 'De vernieling van het oceaandleven wilde ik confronteren met het optimisme van zeven jonge mannen', aldus Supriyanto. In koraalrode lendendoeken uiten de jongeren, allemaal afkomstig uit een kwetsbare thuissituatie, op een bezwerende manier hun hoop voor een duurzame toekomst.

Op Jailolo raakte de choreograaf verslingerd aan duiken. De onderwaterwereld werd dé inspiratiebron voor Salt. 'In Java ben ik opgegroeid in een landbouwcultuur. Maar de maritieme wereld heeft een ander ritme. Onder water is er geen zwaartekracht. Vaak ging ik duiken, waarna ik die ervaring meteen probeerde vatten in beweging.'

Door zijn internationale succes is Supriyanto een rolmodel voor jonge kunstenaars én probeert hij president Joko Widodo te overhalen om meer te investeren in de kunsten. Indonesië kent immers geen subsidiesysteem. Zelf sprokkelde Supriyanto als jongeling geld bij elkaar door op te treden op trouwfeesten. Via een beurs kon hij in Amerika studeren, waar hij kennismakte met de regisseur Peter Sellars en meedanstte in Madonna's Drowned World Tour. Als 'Eko-Madonna' werd hij op handen gedragen door de lokale bevolking.

Trance

'Toen ik opgroeide, was er geen toekomst voor dansers. Dans speelt nochtans een cruciale rol in de Indonesische samenleving. Zo is er de eeuwenoude Jatilan-dans, waarbij de performers op bamboepaardjes rondrijden, terwijl een sjamaan hen in trance leidt. Samen zoeken ze naar een heilige plek waar de ziel van de overledenen kan rusten. Maar ook de vernieuwing van de Javaanse kalender of het oogstseizoen worden gevierd met een ritueel.'

Toch staan die aloude tradities onder druk. 'Veel rituelen worden als exotisch snoepje opgevoerd voor toeristen. Dansen die sensueel zijn of spelen met gendernormen worden bovendien gecensureerd door de islam of het christendom. Als kunstenaars moeten we daartegen vechten.'

'Ik geloof dat je met eeuwenoude dansen nog steeds iets hedendaags kan vertellen', besluit Supriyanto. 'Voor mij is het niet tegenstrijdig om respect te hebben voor een traditie en die tegelijk kritisch te bevragen. In Balabala (2016) laat ik bijvoorbeeld vijf vrouwen een typisch mannelijke oorlogsdans uitvoeren, waarbij ze reflecteren over hun rollen in de maatschappij. Maar traditie blijft het fundament van mijn werk en dat zeg ik met trots.'

Salt: 14 en 15/10, De Singel, Antwerpen. Samen met 'Cry Jailolo' en 'Balabala' op tournee: www.europalia.eu.

Charlotte De Somviele

Copyright © 2017 Corelio. Alle rechten voorbehouden